

- עלי מרפא
- שער הגליון
- יין הונגרי
- למעשה
- בני היכלא
- דרכי נועם
- טעם גן עדן
- כוכבי אור
- עומק הפרשה
- חנך לנער
- שאל בני
- הלכה פסוקה
- תתראפא עם שמחת הרגל
- זריזות מיושבת
- הזירות מתאוות ממון
- איך מכילים את החג?
- ניצול בעור שיניו
- התורה הזמנית:
- המלחמה עם מרעה
- קדיעת ים סוף עם ס פרי רבינו
- התחדשות בלימוד הלכה
- עומק תיקוני המצה
- שמחת יום טוב בביתך
- פה - שח
- הלכות אכילת מצה



גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

שמחת הרגל

רפואה לכל המכות בגוף ותפש

ערב פסח ת"ג

רק חזק ואמץ מאד לשמח בְּחַג הקדוש הזה בפרט על הסדר. ושתה בלב טוב ייך של הארבע נוסות של ישועות, פי עם ה' הקדש פי טובו וחסדיו אינם נסקקים לעולם. ובפרט שתהלה לאל יש לנו על מי להסמך בעלמא דין ובעלמא דאתי:

והאמין פי גם אתה נרשם בלבב זכרוננו לברכה. והוא יודע מכאוביך ועוסק בפרסותיך וישועתך לנצח. בטח בה' ותתפלל אליו. ותתחזק בשמחת הרגל פי עתה אתה צריך דיקא להתחזק יותר בשמחה שהיא רפואה לכל המכות ולכל החולאת, בפרט בחג הקדוש הזה שנאמר עליו השיר יהיה לכם בליל התקדש חג שהוא ליל שמחים וכו', הלילה הזה של פסח שנתעוררין אז כל העבודה מיני נגון ושיד שמחה כל הרפואות בגוף ונפש לכם ולנו ולכל ישראל אמן פן יהי רצון:

ומגדל טרדת נניסת פסח ושבת קדש אין להאריך:

דברי אביה המצפה לישועה.

נתן מברסלב

חק ולא יעבור

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קמא	ליקוטי הלכות ח"ג	משנה בתורה ח"א	דף הומי בימות	עלים לתרופה
שבת	טו	עז:	ג	לה.	מ	שפג
א	טז	עז.	נא	לה.	מא	שפד
ב	יז	עז:	נג	לו.	מב	שפה
ג	יח	עז.	נד	לו:	מג	שפז
ד	יט	עז:	נה	לו.	מד	שפז
ה	כ	עז.	נה	לו:	מה	שפח
ו	כא	עז:	נו	לה.	מו	שפד

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא. סימן כ"ד

כשאינן זמן, יש את כל הזמן

מהר או לאט זו שאלה של גאולה, ממצרים יצאנו מהר ולעיתיד נלך לאט, היום צריכים את שתי התנועות.

שתי גאולות

הזריזות והמתניות הם ההבדל בין גאולת מצרים לגאולה העתידית. קודם לכן דיברנו על מעלת החיפזון, אבל הקצב הזה התאים ליציאה ממצרים שנועדה לשחרר אותנו מכבלי הזמן, לעתיד לבוא

חיפזון לא תמיד הוא הקצב המומלץ, הקצב החפז גם אינו מתחבר כל כך עם יישוב הדעת, בהילות היא שם נרדף לבלבול. אבל בפסח דווקא כן, והדבר ניכר במאכל הקדוש והחשוב ביותר של פסח, המצות. לחם שלא הספיק לתפוח מחמת החיפזון. על פי פשוטו היציאה החפוזה ממצרים היתה תוצאה של גירוש: 'כי גורשו ממצרים ולא יכלו להתממה וגם צידה לא עשו להם'. אבל בהסתכלות פנימית, כפי שמסביר מוהר"ג, הגירוש הוא חלק מהותי בגאולה. גירשו אותנו כדי שנרוץ ונברח, זהו הקצב היחיד שאפשר את ההתנתקות ממצרים.

רוץ וברח

האדם בעולם הזה נשלט באורח קבע על ידי מקרי הזמן, האירועים החולפים מושכים אותו כלפי מטה, להשתקע בתוך הזמן ולשכוח ח"ו את התכלית. לנצחיות ולנשמה אין כביכול מקום בתוך הזמן, הם אינם אורחים קבועים בעולם הזה, ובכל זאת הם מופיעים כאן, בהבזקים והאורות. אור אינו כבול לזמן, בין רגע הוא פה וגם שם. אור הוא התגלות, ומשמעותה של התגלות היא פתיחת דלת - מהזמן אל למעלה מהזמן. וכשפותחים לך את דלת בית הכלא, אין זמן לחשוב, צא רוץ ברח.

לכל אדם יש רגעי התגלות, אולי אינם תמיד כה ברורים ומוחשיים אבל הם קיימים. זו יכולה להיות מחשבה חזקה של תשובה, רגע של התפכחות, צביטה של התעוררות בלב, הארה. כאשר אלומת אור חודרת אל מרתפי העולם הזה, נפתחה דלת. אסור להשאיר את האור לאחור כך, אסור לחשוב על זה, צריך לקום ולהצטרף אל האור. לצאת בלי לחשוב מה יהיה אחר כך, מי שחושב נשאר בחושך.

דווקא המתניות תלווה אותנו אל הגאולה השלימה. ההבדל בין הגאולה העתידית לגאולה ראשונה, כפי שמובא בזוהר הקדוש (תיקונים) תלוי בדעת.

ממצרים יצאנו קודם מתן תורה, לא היתה לנו דעת ולכן הדרך היחידה לצאת ממאסר הזמן ומתחת יד פרעה היתה על ידי חיפזון ובריחה. לעתיד לבוא תימלא הארץ דעה את ה', ואת הדעת משיגים במתניות. הגאולה העתידית תבוא בהליכה 'כי הולך לפניכם השם', ואז 'לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו' (ליקו"ה שותפים בקרקע ה).

ליל הסדר שלנו מצוי בין שתי הגאולות. מצד אחד גאולת מצרים עליה אנו מספרים בהגדה ורומזים אליה בכל ענייני הסדר, מאידך משולבות בו גם הארות מגאולה העתידית. באחרית הדורות האלה עלינו להחיות את שתי הגאולות. מצד אחד חיפזון וזריזות, לנצל ולחטוף כל הארה והרהור תשובה ולא להתממה כדי להכין 'צידה'. מאידך, עלינו לפנות מקום גם לגאולה העתידית, ולהכניס אל חיינו את הארת הדעת העתידית המאירה כבר היום מתורת הצדיקים המופלאים ועצותיהם הגואלות. מי שצועד על פיהם היום מאמן את עצמו לקצב שיוליך אל הגאולה העתידית.

הזריזות וגם המתניות מוליכות אל הגאולה, כל אחת בזמנה. מהיצר הרע צריך לברוח, וכשבורחים ומגיעים למשל לשדה, זה הזמן להירגע ולהרגיש בן חורין לדבר בניחותא עם ה', על הכל.

אבל לא רק זריזות היתה ביציאה ממצרים, גם מתניות ניכרה שם. מצד אחד נצטוונו לאכול את הפסח מתוך דריכות מוחשית: 'מותניכם חגורים, נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם, ואכלתם אותו בחיפזון'. מאידך, משה מסרב לדרישת פרעה שנצא ממצרים בעוד לילה כנגבים, ואנו יוצאים רק באור יום. מתניות ושלווה. ושוב, מצד אחד בורחים ממצרים ומצד שני 'ויסב אלוקים', במקום להוביל אותנו בדרך ישרה סיבב הקב"ה את הדרך והולך אותנו בדרך ארוכה, כאילו אין סיבה לבהילות ואין ממי לחשוש (ע"פ רמב"ן).



### 'בפסח מבטלין תאוות ממון'

ראו זה פלא: את התורה על תאוות ממון אמר רבינו ז"ל בראש השנה. שוו בנפשכם: מי היה אז אצל רבינו? ר' נתן! ר' שמואל אייזיק! ר' יודל! צדיקים!! זה הרי נורא נוראות!! ואיזה תורה בחר רבינו לומר אז - על עניין הממון! על משא ומתן באמונה. לשבר תאוות ממון. לתת צדקה. מה קורה כאן - - ?!

אלא שכנראה שכשמיגיע ראש השנה, אז הוא יום המשפט, ושם הרי בודקים בדיקה מדוקדקת - עף על פי שהוא לכאורה צדיק, שהכל לכאורה בסדר - בכל זאת בוחנים היטב: האם אינו נוגע בכסף של אחרים!! גם זה תופס שם מקום מרכזי!

וגם אם משתמשים בכסף 'בעיית' לצורך מצווה, הקדוש ברוך הוא אינו מקבל שוחד... הקב"ה אינו מעוניין שינסו לשחד אותו! אם זה כסף כשר ללא רבב - תעשה אתו מה שאתה רוצה, אבל אם יש איזשהו שמץ של שאלה בדבר כשרות הממון, וכי תלך להשתמש בו בכדי לקיים מצווה?! האם תקנה אתרוג בכסף גזול?! האם תעשה לעצמך זוג תפילין מהודרות בכסף גנוב, וכדו'?! היתכן?! הכסף חייב להיות כשר בתכלית הכשרות, נקי ללא כל רבב וללא כל שאלות, ורק אז תוכל להשתמש בו כפי צרכיך.

וכן בעניין ניהול משק הבית צריך האדם להיות זהיר מאוד, צריך להיות תמיד בעין פקוחה שלא יצטרך להסתבך בחובות, אלא ישתדל לכלכל את הוצאות הבית בהתאם להכנסתו ולפי יכולתו רבינו הרי אמר: "יותר טוב להיות בעל חוב לעצמי, מאשר להיות חייב לאחרים". ומה הפירוש להיות חייב לעצמי? אם אין לי ארוכת צהריים מכובדת כמו השני - הרי אני חייב לעצמי... אם אין אני יכול להרשות לעצמי חליפה מהודרת כמו השני - אזי אהיה חייב לעצמי... אכן, אמנם אני חייב לעצמי - אבל איני חייב לאחרים!

אני רואה אצל אנשים שהנושא הזה חדש וזר להם. הם שואלים: וכי גם על נושא הממון אני צריך להתפלל לפני ה'?? שלא לגעת בפרוטה של הזולת? גם מזה צריכים לעשות עניין? זה הרי נורא, הם אפילו אינם מעלים על הדעת שזה אמור להיות נושא לשיחה מעמיקה בהתבודדות.

### נצור לשונך הלכות לשון הרע

אם סיפר אדם סודות מסחרו לפני ג' שומעים או יותר, מותר לשומעים לפרסם אותם, ואין בזה איסור לשה"ר, אף שבדרך כלל גילוי סודות מסחר גורם נזק לסוחר, והם בכלל איסור לשה"ר. [כגון כשמגלה לו איפה הוא קונה בזול או איזה חומר הוא מכניס במוצר וכדו'.]  
ההיתר חל על פ' ארבעה מהתנאים שבסעיף הקודם, ואלו הן:  
א. רק השומעים עצמם מותר להם לספר לאחרים, ולא השומעים מפי השומעים, אא"כ יתברר בשני עדים שגילה הדבר בפני שלשה.  
ב. אם ג' השומעים הם יריא ה' או קרוביו ואוהביו, שסומך עליהם שלא יגלו לאחרים, אינם עולים בחשבון ג' השומעים.  
ג. מותר רק לספר מה שגילה במסחרו, רק במקום שהיה מתפרסם על ג' השומעים, ולא במקומות רחוקים יותר.  
ד. אם המגלה הזהיר את השומעים שלא יגלו מה שסיפר להם, פשוט שאסור לספר הדבר לאחרים. ואם הוסיף השומע על מה שאמר, אינו בגדר לשה"ר אלא שקר.  
(קיצור הל' לשה"ר פ"י סעיף ו)

ותבטל מאתנו שאוד וחמץ של יצר לב האדם רע, שנשאך לנו מנעורנו, אשר זה השאוד והחמץ שבלב הוא המסית את האדם להרהר אחר תקמידי חכמים שבדוד ולומר זה נאה וזה לא נאה: (ליקוטי תפילות ח"ב, מ"ב)

### נלים לקבל הארת החג [ג]

ממצרים, לא יחפש בליבו האם מרגיש איך שהוא יוצא ממצרים, אלא יעורר מחשבתו ושכלו לחשוב שהנה כעת הוא יוצא ממצרים, ויאמין שזה האמת עתה, כי זה מציאות, ואם אינו מרגיש אין זה משנה מאומה מהאמת המציאותית, כי אם אדם אינו מרגיש את השמש, אין זה אומר שאין שמש, כי המציאות היא מציאות כשלעצמו, וצריך לדבק את עצמו במידת האמת.

-ג-

כל מצווה ומצווה שורשו נמשך מהאור אין סוף בעצמו, וממילא כמו שאי אפשר להשיג את האור אין סוף כך ממילא אי אפשר להשיג האור של מצווה, אלא רק באופן שיודע ומבין שאינו יכול להשיג באמת את סוד המצווה, כי הוא גבוה עד מאו, וזהו האופן בו צריך להכנס להשגת הפנימיות של כל מצווה, ולזה צריך מקודם להשליך השכל לגמרי ולעשות המצוות בשמחה גדולה מתוך אמונה חזקה בהשם יתברך שזהו רצון ה' ובוודאי יש סוד גדול בכל מצווה והלכה.

וכפי שאדם מחזק את עצמו להיות בשמחה וחירות המוחין, כך זוכה ממילא לתקן אצלו במח את הכח שיכול לסדר וליישב את המה, לדעת כמה לרדוף להשיג וכמה לעצור ולדעת שזה גבוה ממנו - ואז יכול להכנס באמת לפנימיות ענין המצווה (עיין באריכות בליקוטי מוהר"ן תורה כ"ד וליקוטי הלכות נשיאת כפיים ד').

-א-

כלל גדול, שגם לאחר החג, לאחר ליל הסדר וכיוצא, אף אם לא הרגיש 'אורות' כפי שהובטח בספרים הקדושים, ייקח נקודה אחת שנכנס בו 'קצת' [כפי שכתבנו במאמר קודם], ולמשל בפסח ענין ה'פה - סח' או הוצאת הדעת מהגלות, ויגדל את אותו הנקודה וילטשו בהתבודדות ותפילות להשם יתברך, להמשיך להגדיל את אור החג, ויתאמץ שלא ישכח את החג גם לאחר שעבר. אדרבא, אור החג מאיר לאחר החג יותר מלפני החג, כי לאחר החג האור נכנס אל נשמת האדם, ועתה רק צריך להוציא להשתמש.

-ב-

עיקר הדרך להתחבר לפנימיות של החג (וכן בכל דבר וענין) הוא על ידי שיסתכל בשכל של כל דבר, ולא יחפש וידחוק עצמו להרגיש תיכף ומיד, כיון שרגשות האדם מרמים מאוד את האדם, וזאת מחמת שליבו מלא בתאוות ורגשות לא נכונות של כעסים ודאגות וכו', ומשום כך קשה לאדם להרגיש את האמת האמיתית של הרוחניות הפנימית.

ולכן אף שבוודאי עיקר העבודה הוא עבודת הלב, אך למעשה העבודה מתחיל מהדעת, כלומר לכוון את עצמו לחשוב איזה מחשבה פנימית מה שכתוב בספרים על החג, ויאמין במחשבתו שדבר זה שלמד הוא אמת לאמיתו, ואם כתוב שבפסח יוצאים

### הליכות

#### שיחות ומנהגים

#### פסח

שְׁהִיְתָה מְנַחֵת עַל הַשְּׁלַחן וְעֵנָה וְאָמַר: "מִצֵּה מִיט שְׁמִירַת הַבְּרִית אִיז מִצֵּה שְׁמִירַת" - "מִצֵּה עִם שְׁמִירַת הַבְּרִית זֶהוּ מִצֵּה שְׁמִירַת". וְעֵת אָמְרוּ 'שְׁמִירַת הַבְּרִית' הַחֲוָה וְהָרָאָה רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ עַל עֲצֻמוֹ: (דברי לוי יצחק שמעיה כבודמה מפי רבי אברהם בן רבי נחמן)

אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנו לֹא הָיָו נוֹהֲגִין לְבֹא אֶל מוֹהַרְנֵי תְּלַח הַפֶּסַח. וְאֶפְלוּ בְּנֵי רַבִּי יִצְחָק לֹא הָיָה בָּא אֵלָיו אִז:

מוֹהַרְנֵי תְּלַח אָמַר: "אֲזוּ וְיִ בְּדָרְךָ כָּל קוֹמֵט דָּאָךְ פֶּאָר דְּעַר סֵדֵר בִּיז נֶאָךְ 'חֲצוֹת', הָאֵט מֵעַן קוֹבַע גְּעוֹנֵט אֶ תְּפִלָּה פֶּן חֲצוֹת אֲנִימִטוֹן סֵדֵר, אִז אֶלַע יִדוֹן זְאֵלָן בְּעֵטוֹן אוֹיפֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ" - "הַיְוִת שְׁבִדְרָךְ כָּל בְּלִיל תְּסַדֵּר מֵאֲרִיכֵין עַד אַחַר עֵת חֲצוֹת לְלֵילָה, עַל כֵּן סֵדֵר לְנוּ בְּעַל הַהֲגָה לֹמַר תְּפִלָּה שֶׁל חֲצוֹת הָאֵט הַפְּזֻמוֹן: 'אֲדִידֵי הוּא יְבִינָה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב', בְּאֶמְצַע עִרְיַת הַסֵּדֵר, כְּדִי שֶׁלֵּעַל עִם יִשְׂרָאֵל יִבְקָשׁוּ אִז עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ":

רַבְּנֵי תַפְסֵי וְהַחֲזִיק פֶּעַם מִצֵּה בְּפֶסַח וְעֵנָה וְאָמַר: "אִז מֵעַן הָאֵלְט מִצֵּה אִין דִּי הַעֲנִט, הָאֵלְט מֵעַן גָּאָט אִין דִּי הַעֲנִט" - "כְּשֶׁאֲחִזְקִים מִצֵּה בְּיָדִים, אוֹחֲזִים יְאֻלֹּף בְּיָדִים": (מפי רבי אברהם שטערנהארץ) \* פֶּעַם תַּפְסֵי רַבְּנֵי הַקְּדוּשׁ בְּיָדוֹ חֲתִיבַת מִצֵּה פְּשׁוּטָה

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה כ"ד - התורה הזמנית - מאמר ז'  
ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

[ח] וכשעושה ומתקן את המישוב והמסדר, שהוא הפתר פראוי, והמוחין ורדפין להשיג האור אין סוף. והפתר מעכב את השכל, כדי לישוב את השכל. ועל ידי הרדיפה והמעכב, אזי מפה המוחין בהמישוב והמסדר, ונעשין היכלין לאור אין סוף. ואף על פי כן לא ידעי ולא אתידע, פמובא בזהר פרשת נח (ס"ה): 'זמנו האי פריסא ברדיפה דהאי מחשבה, מטי ולא מטי'. ופריסא, זה המסדר והמישוב, שהוא בחינת פתר, שהוא פרום בין הנאצלים לבין המאציל. 'ואתעבידו תשע היכלין, דלאו אנון נהורין, ולא רוחין, ולא נשמתין, ולית מאן דקומא בהו, ולא מתדבקין, ולא מתידעין'. ודע, שזה תכלית הידיעה, פי תכלית הידיעה דלא ידע:

וזה בחינת (שעה נ"ח): "והשביע בצחצחות נפשך", פי אורות אלו, הם הצחצחות, שהם למעלה מהספירות, אשרי מי שזוכה שיודף מחשבתו להשיג השגות אלו, אף על פי שאין יכלת ביד השכל להשיג אותם, פי לא מתדבקין ולא ידעין: ותשעה היכלין אלו, נעשין על ידי הבטישה, שמבטשין המוחין בפתר בשעת רדיפה. והמוחין הם תלת, וכל אחד כלול מתלת, פי נכללין בשעת רדיפה. ושלוש פעמים שלש, הם תשעה, וזהו תשעה היכלין:

ביאור עניין כח המעכב

הנה הדברים שמתבארים כאן הם דברים נוראים מאוד שכל כך רחוק מהשגתנו מצד אחד, אבל מצד שני כל ייחודנו תלוי בזה, כי האור הזה הוא האור שהשגתו משתוקקת לזה, וכל אחד מישראל בפנימיות ליבו כל השתוקקותו הוא לאור הזה, כפי שנתבאר באריכות בתחילת המאמר. ובאמת האור הזה הוא ישועה נוראה לאדם, וזה מתיקת כוז שאי אפשר לשער במה, אבל ישועה יותר גדולה מזה היא הכח המסדר והמיישב את המוחין שנמשך ע"י כח המעכב, ועניין זה הוא ההבנה וההארה הזו שלא חייבים את זה כל הזמן, אלא אדרבא העיקר הוא לעבוד את השי"ת בתמימות ופשיטות מתוך שמחה, וזהו כח המעכב שהוא המסדר והמיישב את המוחין, שמצד אחד זה כביכול מעכב את האדם מלקבל את הארת המוחין האלו, אבל זה יחד עם הארה כוז שנותן לאדם יישוב הדעת, והבנה שמצד אחד צריך לחפש את הארת המוחין האלו, ולא לומר שאין זה שייך לי ולהתייבש מזה, כי באמת זהו נקודת החיבור של האדם עם השי"ת שהוא ע"י ההארה שמתנוצץ לו אור אין סוף, אבל מאידך זהו סכנה גדולה ונוראה שאדם יכול כל חייו רק לחפש את האור שאין לו, ובפרט כשכבר זכה לכך במשך ימי חייו, ולכן מוכרחים את כח המעכב הנ"ל.

ובאמת האור הזה הוא אור נורא מאוד שנמשך משרשי מידות הרחמים אלא שצריך לזה כלים, והכלים הוא דייקא ע"י עשיית המצוות בשמחה בתמימות ופשיטות שיע"ז מכינים כלים נוראים לקבל את האור הנורא הזה.

הדרך לזכות לזה הוא רק ע"י עשייה דקדושה

ויש לדייק בלשון שהתחיל רבינו "וכשעושה" ומתקן את המיישב והמסדר, שנקט לשון של עשייה אף על פי שהמדובר כאן בתיקון המוחין, אלא שזה מרמז לכל המבואר במאמר עיקר תיקון המוחין הוא דייקא ע"י עשייה דקדושה, שהוא עשיית המצוות בשמחה שרק על ידו אפשר לזכות לקבל את הארת המוחין הנוראים האלו.

[זה הענין עמק עמק מי ימצאנו, פמוכן למשפיל. וכאשר רמז לי רבנו,

יהודי חנם מברסלב

הנך, אולם בעיר ברסלב מצוי אדם חכם יותר ממך". סקרנותו של המלמד התעוררה: "למי כוונתך?" ורבי יצחק השיבו בשאלה: "על רבי נתן מברסלב שמעת?" המלמד נמנה על חוג המתנגדים לחסידי ברסלב, אולם למרבה הפלא, דווקא מידת הסקרנות שעמדה לו עד עתה לרועץ, היוותה עבורו פתח להצלחתו הרוחנית. כיון שהיכרותו הקצרה עם רבי יצחק חזן הותירה עליו רושם גדול, בראותו שאדם נבון ומלומד הוא, ויחד עם זאת מאמין גדול - הרגיש כי אין לו מה להפסיד מנסיעתו לברסלב. אלא שהיו אלה ימי תחילת החורף, ומושכר היה ועומד למלאכת המלמדות עד לחודש ניסן. אי לכך, דחה את נסיעתו. בכל אופן, לעת עתה, בעקבות ההיכרות עם רבי יצחק, החליט לוותר על הרעיון לחדול מהנחת טלית ותפילין, ולדחותו עד לאחר נסיעתו לברסלב.

לקראת פסח, שב המלמד לביתו שבטולטשין, אך טרדות ההכנות לחג השכיחו ממנו את תכנית הנסיעה והיא פרחה כליל מראשו. ימי חול המועד. השוק בטולטשין הומה אדם, המלמד פוסע כשראשו מלא מחשבות. לפתע קולטת אוזנו מאן דהוא השואל: "כמה תרצה עבור נסיעה לברסלב?" סובב ראשו והבחין בחסידי עני הנושא נותן עם אחד מבעלי העגלות. באחת זכר בדברי רבי יצחק חזן על היהודי החכם מברסלב. הוא פנה מיד אל אותו חסיד, שלא היה אלא רבי מאיר לייב בלעכער, מגדולי תלמידי רבי נתן, הציע לו להצטרף אליו ולהשתתף עמו בדמי הנסיעה, והשניים יצאו לדרך.

לאחר אותה נסיעה, עמד המלמד פנים אל פנים מול עיניו המאירות של רבי נתן. הוא פתח בפניו את שערי ליבו ושטח את כל קושיותיו. רבי נתן, בחכמת האלוקים שבקרבו, ידע מה להשיבו; הוא ביער מקרבו את כל השאור והמחמצת, והחזיר לו את אמונתו האבודה שנגזלה ממנו על ידי מלך זקן וכסיל. לא חלפו ימים רבים, עד שהוא הפך לאחד מגדולי תלמידי מוהר"ת, ועובד השם באש שלהבת. ---"אני הוא אותו מלמד", סיים רבי מנדל מלאדיזין את סיפורו המופלא לחברו רבי נתן ר' לייבאלע ראובנ'ס. "כעת מבין אתה את סיבת שמחתי העצומה בעת שאני זוכה להתעטף בטלית ולהניח תפילין?" (ע"פ כוכבי אור כרך ג, נב, נג)

בית המדרש היה מלא מתפללים המכינים עצמם לתפילת שחרית. עיניו של החסיד הנלהב רבי נתן ר' לייבאלע ראובנ'ס נחו על רעהו רבי מנדל מלאדיזין. פני רבי מנדל קרנו משמחה עילאית שעה שאחזו ידיו בטלית וברכת "להתעטף בציצית" בקעה בהתלהבות מפיו. לאחר התפילה פנה רבי מנדל אל ידידו כממותיק סוד: "רצונך לדעת את סיבת שמחתי העצומה בעת עטיפת טלית? הבה ואספר לך מעשה: בשטיבל של הכפר יושב היה המלמד מוקף דרדקים, עושה מלאכתו ואנמה ומלמד תורה,



הוציא מלבו את המבוכות מראה העיר ברסלב

אם כי ליבו בל עמו. אמנם כלפי חוץ נראה הוא ירא ושלם כמקדמת דנא, אולם, בתוככי נפשו מתחולל מהפך עצום בעת האחרונה, שלא לטובה. לידי התגלגלו ספרי חקירה ופילוסופיה שחוברו על ידי סופרים משכילים. מתוך שאוהב הגות היה, לא הצליח לכבוש סקרנותו, ועיין בהם. כיון שמינות מושכת לבו של אדם, הלך שבי אחרי קסמי השווא, ופירות הבאושים לא אחרו לצמוח בליבו. הידרדרותו הרוחנית התבטאה בקרירות ואדישות בכל הנוגע לדברים שבקדושה; הוא חדל להתרגש בעת עשיית מצוות, והגיעו הדברים לידי כך שהחליט לוותר על הטלית והתפילין, רחמנא ליצלן!

ואז, רגע לפני שהוציא לפועל את מחשבתו הנוראה, זימנה לו ההשגחה העליונה בכפר בו שימש כמלמד, יהודי מופלא, רבי יצחק חזן שמו. פיקח ושונן היה רבי יצחק, ושופע שמחה. ידידות נקשרה בין השניים, והמלמד התנענע על חכמתו ושמחת החיים של חברו החדש. תוך כדי אחת משיחותיהם, הבחין רבי יצחק במבוכות בהן שרוי בן-שיחו, והבין כי נלכד ברשת החכמות המדומות. כיון שחד-לשון היה, גם לו: "אמנם חכם מחוכם

לעידוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

לחידודא

תשובה לחידה הקודמת:

ימי ישועת ישראל, מה הם?  
ימי אדר וניסן, בהם עוסקים במצוות רבות.

עלים לתרופה מיום ד' שמיני תקצ"ב

הזוכה: מנחם וייס הר חומה  
זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור ספרי רבינו

כשר נתן מזהיר לשמוח בשבת וי"ט, ממה מזהיר ביותר?  
'חיפון של ססח' תקצ"ב

לכבוד הגליון הנפלא 'עלה לתרופה' שמעתי הסבר נפלא הדרך שרבינו מפרש בסוף התורה את המעשה של רבי יהושע בן חנניא, בשמונה תורות אלו (כג - לב) רבינו מפרש שמונה שאלות שהם היסוד של חכמת יוון, וכן בתורה זו רבינו מפרש את אחת הטענות היסודיות של חכמי יוון. הנה כל בני אדם רודפים אחרי האושר והשמחה, ואף בני ישראל כמובן ששמחתו של יהודי היא אחרת לגמרי, הוא שמח בהש"ת השמחה שלו היא דבקות בהש"ת, שמחתה של נשמה שחזרה לצור מחצבתה, פפרשה כנפיים מעל עולמות של ריחוק וניכור והגיעה אל תכליתה. אבל התקרבות ושמחה זו היא הזימנית ומיד הוא חוזר ונופל, לכן שאלו חכמי יוון, וכי יש דרך להגיע לשמחה שלמה, להיות אחוז באמת בהש"ת? עומק השאלה היא שהרי יש קליפות קשות, שהם נבראים מעוונות חמורות והם רודפים אחר האדם, עד שאינו מרגיש

שה' נמצא אתו, וכל קליפות אלו גורמים לו גלות נוראה, ומסבבים אותו שלא יוכל לעלות לעולם השמחה. אמר להם רבי יהושע בן חנניא, יש לנו דרך להדבק בשכינה הק', להמשיך עלינו את הדעת הנוראה שמגלים הצדיקים, על ידי שאנו שמחים בשמחת המצוות, ועל ידי זה אנו ממששים עלינו את שפע הדעת וברכת השכל, שיאיר לאדם האור הנפלא שמגלים הצדיקים, כי על ידי שמחת המצוות אנו מעוררים את עליית השכינה מבין הקליפות, ואנחנו מתקשרים לשכינה הק' וממילא אמרו לו חכמי יוון הרי אנחנו יודעים שכדי להמשיך את הקדושה הזו, את הארת הדעת הזו, צריך בידור מהקליפות המתמורות, כלומר האדם צריך לעבור נסיונות קשים ומרים, ירדות נוראות וקשות, ושם להפוך מה שעובר עליו לשמחה (כמובאר באריכות במאמר), ואם כן אין דרך בפועל לקיים תיקון זה, כי מי יאמר זיכיתי לבי, שיכול לעבור אותם בשמחה.

השיב להם שבאמת על ידי השמחה שהאדם שמח במצוות לפי יכלתו, אף על פי שעובר עליו מה שעובר, בכל זאת הוא מתקן את השכינה הק' לפי מדרגתו. כי בגלות זו הוא יורד בעל כרחו לתוך הקליפות, כמו שכלל ישראל ירדו למצרים בלות נוראה כזו, ובאמת נראה שנפלו אז באופן נורא מאד, אבל על ידי שהתחזקו באמונה ובתקווה שעוד יבוא היום ויגאל אותנו הש"ת ממצרים, בסוף הגלות עורר הש"ת כח נפלא ונורא לגאול אותנו בשלמות כזו, שדווקא הקליפות הנוראות הם יגרשו אותנו ויעלו את כל מה שהיה צריך להשלים, כמו שנאמר בפרעה, "כשלחו כלה גרש יגרש אתכם מזה". יעזור הש"ת שיתקיים בנו במהרה הפסוק "אשר כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות. יראו גוים ויבושו מכל גבורתם, וישמו יד על פה אזניהם, תחרשנה. ילחכו עפר כנחש, כזוחלי ארץ ירגזו ממסגרותיהם אל ה' אלהינו, יפחדו ויראו ממך", במהרה בימינו אמן ואמן. נ.ש.ס. חיפה

זכרוננו לברכה, בעצמו, גדל עמקות הסוד הנורא הזה שמגיע למעלה למעלה וכו', וכמבאר בהתורה הזאת למעין, וההכרח לבאר הדבר קצת: והוא, כי הפתח הוא המושב והמסדר את המחין, דהיינו הפתח שיש בהשכל של אדם לישוב ולסדר את המחין והדעת לכל יתרום לצאת חוץ מן הגבול, זה הפתח הוא בחינת פתח פנ"ל. וזה הפתח הוא פמו מחצה המפסקת בין המחין ובין האור אין סוף, כי זה הפתח שהוא המושב והמסדר, הוא מעכב את המחין בעת מרוצתם ורדיפתם לכל יתרום לעלות אל ה' למעלה ממחצתם. כי המחין רודפין להשיג האור אין סוף. וזה הפתח הנ"ל של השכל שהוא המושב והמסדר, שהוא בחינת פתח הוא עומד בפנייהם כמז מחצה, ומעכב אותם מרדיפתם פנ"ל. ועל ידי הרדיפה והמעכב, הינו על ידי הרדיפה שהמחין רודפין להשיג אור האין סוף, ועל ידי פתח המעכב, שהוא פתח המושב והמסדר, בחינת פתח פנ"ל, על ידי שני בחינות אלו, על ידי זה מבטשין ומפיין המחין בבחינת המחצה הנ"ל שהוא המושב והמסדר, ועל ידי זה נעשין היכלין לאור אין סוף, דהיינו שנעשין בחינת בליים והיכלות ברוחניות עליון, להשיג על ידם בבחינת קטי' ולא קטי' אור האין סוף ברוך הוא. כי אם לא היה המעכב הנ"ל כלל, ולא היה מי שיעכב את המחין מרדיפתם ומרוצתם, היו מתבטלין המחין לגמרי. כי היה האדם מתבטל במציאות, כי אור האין סוף אי אפשר להשיג. אך על ידי שני הבחינות, שהם הרדיפה והמעכב, על ידי זה נעשין בחינת מחצות והיכלין הנ"ל שעל ידם משיגים אור האין סוף רק בבחינת קטי' ולא קטי':

ופרוש קטי' ולא קטי', יודע למבינים. דהיינו שמגיע ואינו מגיע, שרודף ומגיע להשיג ואף על פי בן אינו מגיע ומשיג, שזה נעשה על ידי הרדיפה והמעכב פנ"ל. ואף על פי שנעשין אלו ההיכלין הנ"ל, אף על פי בן לא ידע ולא אתידע ולית מאן דקיא בהו ולא מתדבקין ולא ידעין וכו' פנ"ל. כי אי אפשר לצדי' בשכל השגות אלו ההיכלות הנ"ל, כי הם למעלה מנפשין רוחין ונשמתין, למעלה מכל השכליות, כי הם למעלה מהספירות וכו'. כמבאר לעיל בלשון רבנו, זכרוננו לברכה, עין שם היטב ותבין שלא הוספתי שום דבר כלל, כי בכלל דבריו דברי. רק חזרתי ובארתי הדברים קצת, לגדל עצם עמקותם עד אין סוף. ובשביל זה נעשין תשעה היכלין דיקא, כי המחין הם שלש, ומחמת רדיפתם והפאתם בהמעכב הנ"ל, הם נכללין זה בזה, ונעשה כל אחד ככול משלש, ושלש פעמים שלש הם תשעה, וזהו בחינת תשעה היכלין הנ"ל:

אשרי מי שיוזב לילך ולעלות בדרך הקדש בהתורה הזאת עד שיוזב להשגות אלו:

**השמחה מתוך התגברות העצבות הוא ענין המעכב**

הנה מוהר"ת מגדיר את הדברים בלשונו הזהב שהעיקר הוא לא לצאת חוץ מהגבול, ומבאר את הדברים כפי פשוטן של דברים על השגות הצדיקים, אבל ממילא מובן שכל זה שייך גם כן כלפי כל אחד ואחד שגם אצלו שייך עניין ההתנוצצות מאור אין סוף כפי שמתבאר בדברי מוהר"ת (תלכות אישות הלכה ד אות י) וכפי שהובא בתחילת המאמר, ועניין זה למעשה אצלינו נתבאר קודם.

ובאמת כל עניין זה הוא אותו עניין עצמו של עשיית המצוות בשמחה מתוך התגברות היכלי התמורות שמתבאר בתחילת המאמר [שזהו באמת הדרך לזכות לכל זה]. כל זהו אותו בחינה ממש, שאדם רוצה שמחה בלי הפרעות, רק שיאיר לו אור נפלא של שמחה, אבל באמת אין זה השלימות, אלא אדרבא המצב הזה שאין שלימות, ומתוך המצב הזה האדם מתגבר לעשות את המעט שבכוהו, זהו השלימות, וממילא אותו עניין שנצרך בהשגות הגבוהות, שהוא הכח להכיר את מקומו ולא לצאת חוץ מהגבול, רק לדעת שהארה זו היא הארה שהש"ת מאיר לפי הכלים שיש לאדם וכנ"ל, שזהו הארת המסדר והמיישב את המחין, הארה זו עצמה היא שנותנת כח לאדם לעשות את המצוות בשמחה גם מתוך כל מה שמתגבר עליו העצבות. כי מבין שזהו עיקר שלימות העבודה וכנ"ל.

**טעם גן עדן**

**חיזוק ללימוד ליקוטי מוהר"ן (יא)**

**לבקוע את הים עם ספרי הצדיק**

- [א] כשעם ישראל עמדו על הים, מה חשבו בליבם, וכי איזה נס כבר יכול להיות, במקרה הטוב, הקב"ה ימציא מכה נוספת על המצרים, ואז יוכלו לברוח מהם, אף אחד לא העלה בדעתו שיש אפשרות חדשה אצל הש"ת - קריעת ים סוף!!! סוג של מכיוון כל כך לא צפוי.
- זהו מצב שכל אחד נפגש עמו בחייו הרבה פעמים, אלא שאדם מונע את הנס מלקרות, מחמת שהוא כבר קובע לעצמו בדעתו איך יכול להיראות הישועה, ומרוב יאוש הוא מרים ידיים ומוסר את עצמו למצרים. במקום להרים קול צעקה וזעקה לה', בלי לתת לו רעיונות איך להושיע אותו, אלא להאמין שיש אצל הש"ת רחמים כאלו, שיכול להמציא חתירה חדשה שתושיע אותו.
- [ב] הזוה"ק אומר, שבזמן יציאת מצרים היה קריעת ים סוף על ידי מקלו של משה, אבל קריעת ים סוף בגאולה אחרונה יהיה על ידי הקולמוס, כלומר על ידי כתיבת תורת הצדיקים. (ענין ליקו"ה נשיאת כפיים ה'), זהו הסוד של תורת הצדיקים, לבקוע שבלים
- חדשים בכל מיני מצבים. ג] כי הרבה פעמים אנו מוצאים את עצמנו סגורים מכל עבר, לא יודעים לאן ללכת, ומה צריכים אנו לעשות, ואז אומרים לנו להסתכל בספרי הצדיק, אלא שתיכף אנו אומרים לעצמנו: "מה כבר יכול להיות כתוב בספר, אנו מכירים כבר פחות או יותר את התורות והחיזוקים של הצדיק!!!".
- אך לא. מי שמתעקש ומתעורר להבין שיש עצות חדשות, הוא ימצא שבילים חדשים שלא הכיר כלל, צריך לנסות בכל פעם מחדש, לא לומר אני כבר מכיר את הכל, כי אז לפתע נבקע שביל חדש מן הצד, שכלל לא תיאר לעצמו שקיים כזה סוג של ישועה ונס. המח נבקע ומגלה עצות חדשות ונפלאות בתורת הצדיק שכלל לא חשב שזה מה שיקרה.
- [ד] מי שמתנסה ללכת בדרך הקדושה הזו, אזי במשך הזמן הוא מפסיק להבהל מכל מצב קשה, אדרבא הוא מבין שדווקא המצב הדוחק והלחוצן, היא אשר מוציאה מתוכו צעקה פנימית לה', שלאחריו מתחיל לנסוע ולגלות עצות והשגות חדשות.

## לימוד התורה

ענין לימוד התורה, תופס מקום מאד מרכזי בתורתו של רבינו. שפותח את הליקוטי מוהר"ן במילים 'דע שעל ידי התורה, נתקבלים כל התפילות וכל הבקשות וכו', וכך כמעט בכל מאמר הוא מדבר מלימוד התורה. וכן בשיחות הר"ן (שיחה י"ט) אמר "נכספתי להמשיך העולם אל העשייה, שיהיה חיוב אצל כל אחד ואחד ללמוד כך וכך בכל יום ולא יעבר, וכיוצא". ובהמשך הספר (שיחה ע"ו) מפרט את כל הלימודים שצריך להספיק בכל שנה, עד שאין הזמן מספיק.

ועם זאת, נתן רבינו דגש מיוחד מאד על לימוד הפוסקים. וכמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ח') "ולבוא לזה - להפריש ולהבדיל ולבטל הרע מהטוב - הוא על ידי תורה ותפלה, ולימוד התורה יהיה ללון לעמקה של הלכה, הינו ללמוד פוסקים. כי יש בהתורה אחיזת הטוב והרע, שנאחזין מבחינת איסור והיתר, טמא וטהור, כשר ופסול, שיש בהתורה; וכל זמן שאינו מברר ההלכה הוא מערב טוב ורע; ועל כן אינו יכול להפריש ולבטל הרע מהטוב, והוא בבחינת (משלי י"א): "דורש רעה תבואנו"; עד אשר הוא מעיין ומברר הפסק הלכה ומברר האסור והמוותר וכו', דהיינו על ידי לימוד פוסקים, אזי מפריש הטוב מהרע".

וכן מבואר בעוד כמה מקומות. כגון בתורה ס"ב, שמבואר שם שעל ידי לימוד הפוסקים, יכול להינצל מאפיקורסות שבלבו. ובתורה רפ"ו מבואר שעל ידי לימוד פוסקים זוכים להיות 'מלך ומושל בארץ'. ובליקוטי מוהר"ן תניינא סימן כ"א מבואר שקודם כל חידוש בתורה צריך ללמוד פוסקים לפניו ולאחריה, כדי לעשות שמירה על החידוש. ובסימן מ"א מבואר

## עומק הפרשה

### לחם עוני

המצה השלמה להעלותה ולהשלימה.

וביאור הענין בדרך עבודה יתבאר, שהמצה נראת לחם עוני על שם שהוא מאכל העני וחיותו, אבל באמת היא הישועה והגאולה שלו, כי מאכל זה הוא המעלה אותו מעניותו ודלותו, והוא עיקר הארת המוחין הגדולים, מוחין ודעת המאירים דווקא לתוך המצב של הקטנות והחשכה שלו, להוציא אותו משיעבוד מצרים לגאולה שלמה.

על כן פתיתת ההגדה של פסח שהיא התגלות הדעת להאיר לנו ולדורותינו את הארת יציאת מצרים, להודיע לנו ולבנינו את יום צאתנו מארץ מצרים, מיד אנו מראים את המצה ואומרים: מצה זו היא שאכלו אבותינו במצרים, בזמן שהיו בתכלית הקטנות והגלות, ובכח אכילת מצה זו האיר עליהם כח הגאולה, כח נורא זה שמחזיק אותנו כבר אלפיים שנה בגלות, והוא הכח שיתקן ויעלה אותנו לתכלית התיקון בגאולה השלמה כמו שאנו מסיימים 'השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל' וכו', וכמבואר הענין בכתבי הארז"ל (שם) שכעת בגלות עדיין לא נעשה היחוד להאיר למלכות כראוי ולהעלותה מהעניות והגלות, אלא לשנה הבאה בארעא דישראל בבנין בית המקדש במהרה בימינו.

(ע"פ לקו"ה ברה"פ ה, ט, סעודה ג, ג ועוד)

'הא לחמא עניא וכו' די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים'

מובא שביליל הסדר אנו עושים זכר לזמן השיעבוד שנשתעבדו אבותינו במצרים, וכן זכר לגאולה שגאל ה' את אבותינו.

המצה היא זכר לשיעבוד, כמו שנאמר בתורה שהמצה היא 'לחם עוני', וכמו שאמרו חז"ל מה עני דרכו בפרוסה אף המצה צריך לבצוע על פרוסה (פסחים קטו:). אין יוצאין בו במעשר שני שצריך להאכל בשמחה (שם לו:). ועוד.

אבל בפשטות מצות מצה מרמזת על היציאה כמו שנאמר בתורה "תאכל עליו מצות לחם עני כי בחפזון יצאת מארץ מצרים", וכמו שאנו אומרים בהגדה של פסח 'מצה זו על שם שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיין עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם', ויותר מזה מובא בארז"ל (שער הכוונות דרושי הפסח דרוש ו ועוד) שהמצה מרמזת על אורות גדולים ונוראים ממתת החכמה, ואם כן יש להבין למה הוא נקרא לחם עוני (עיי'ן חזקוני שמות יב, יא ועוד).

אלא הענין הוא על פי המובא בכתבי הארז"ל (שם על מאמר הא לחמא עניא), שבגלות המלכות היא בירידה ובקטנות, בבחינת מצה פרוסה, וצריך להאיר בה מאור

## חינוך בחג

איך מעבידים חול המועד ארוך עם הילדים?

חז"ל כבר אמרו 'לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לעסוק בהם בדברי תורה', בכל השנה האדם עסוק, ואין לו זמן לשבת עם ילדיו ללמוד ביישוב הדעת, וגם כאשר לומד, הלימוד הוא חזרה על מה שלמדו בת"ת. אך כעת בחול המועד יש הזדמנות להתקרב רוחנית עם הילדים, ללמוד עם כל ילד וילד, לימודים המושכים את הלב, לימודים אחרים ממה שלמדו בתלמוד תורה.

אפשר ללמוד הגדה של פסח, פרק ערבי פסחים, הלכות חול המועד, ספירת העומר, או איזה ספר בנ"ך, מסכת קטנה בש"ס, ספרי רביז"ל וכדומה. ישנם כאלו שמתחילים סדרי לימוד שמיועד רק למועדים וימי בין הזמנים, וכך עושים סיומים יחד עם ילדיהם, דבר שמכניס קדושה בבית. כמוכן שיש למשכם בחן ונעימות, באיירה טובה עם ממתקים וכו'.



רבים העידו שדווקא הלימוד עם ההורים - לימודים נעימים בימי מועדים, החדיר בהם בינקותם אהבת תורה ויראת שמיים, זה הופך בית להיות בית תורני.

דווקא הימי פגרא האלו, ימים בהם אין סדר יום רגיל, ופעמים שאף נוסעים נסיעות עם בני המשפחה, והימים עוברים כהרף עין, כשאב קובע סדרי לימוד נעימים עם בניו, אפילו קצת בכל יום, זה חוקק בהם כח אדיר של קשר לתורה, נוסף על עצם חיזוק הקשר בין אב לבן הלומדים ללא שהבן לחוץ להוכיח יכולותיו, כמו בשבתות בהם חוזרים על הלימוד של התלמוד תורה.



המועדים הם הזמנים העיקריים בהם אפשר להחדיר בילדים רוחניות, ליבותיהם פתוחים להתקשר לחן והיזפי של היהדות, עיניהם מצלמים תמונות שיחקקו וילוו אותם כל חייהם.

ולכן יש להשתדל מאוד להכניס שמחה בכל ימי החג, כי זהו אחד מהזמנים שמחדירים בבית שמחה קדושה ורוחנית בשמחת הקשר עם השי"ת. וע"כ מצווה לשמח את בני הבית בבשר ויין, בגדים מיוחדים, לעשות סעודות משותפות בחול המועד, וכדומה.

אך פעמים שדווקא להיפך, ריבוי ההשתדלות להכניס אוירה קדושה בחג, לסחוף את כל בני הבית אל תוך קדושת המועד, מעורר כעס ומדנים. כי בהרבה פעמים העניינים בבית אינם הולכים כסדרם.

אך כל זמן שיש לאדם במוחו ציורים כפי שרואים בתמונות של ספרי הילדים המציינים חג ומועד, האדם אינו מתחבר באמת לתמונה החדשה שהשי"ת רוצה לתת לו בחג.

כי בכל חג ומועד, יש רגעים נחמדים ויש רגעים פחות נחמדים, אך אם עוברים על הרגעים של 'לא כסדר' ברוע, אזי הרגעים הנעימים נחרטים עמוק בנפש הילד. העיקר לזכור שבימים אלו עוסקים אנו בחיזוק האמונה, וזה דווקא על ידי ההתבטלות להשי"ת, ולומר בתחילת החג 'אני מוסר את כל תנועותי ותנועות אנשי ביתי ושל כל התלויים בי, להשי"ת שיהיה הכל כרצונו יתברך' (שיחות הר"ן ב). לחפש פנימיות אבל בלי לדחוק את השעה, הכל ברוע ולא בדווקא...!

◆ רק רצונו תמדי היה ללמוד הספר או הפוסק שלומד פסדו מראשו לסופו בדריות, ואחר כך יתחיל פעם שני ויגמר אותו פלו (שיחות הר"ן, עו). ביום שביעי של פסח, יסיימו מאות מאנ"ש את חלק 'ורה דעה' ויתחילו בלימוד חלק 'חושן משפט' במחזור שני בסדר לימוד מיוחד של 2 סעיפים ליום, כפי שנקבע ע"י כמה מרבני אנ"ש לפני כעשרים שנה. משך זמן לימוד 'חושן משפט' - כחמש שנים. סדר הלימוד מופיע ב: 'לוח מורשת הנחל, גליון 'קרני אור' והלוח של ברסלב'.

◆ ואכן, בסייעתא דשמיא - כיום ישנה יצירת מופת בעולם ההלכה: ביאור משולב (כדוגמת 'שוטנשטיין') של סעיפי השולחן ערוך מאת הדומ"ץ מאנ"ש הרה"ג ר' בצלאל גלינסקי שליט"א, מעובד וערוך באופן קליט ותמציתי על פי הנושאי כלים' של השו"ע, ועם הערות חשובות בשולי הדף. מודפס במהדורת כ"ס. להשיג בכל קודות החלוקה בריכוזי חסידי ברסלב. הפצה ראשית: 0583229220. לתרומות עבור ההדפסה: 046277313. לחיזוק עניין לימוד ההלכה מאת הרה"ג הנ"ל, ראה מדור 'מכובי אור' בגליון זה.

◆ לא נתנו מועדות לישראל אלא פדי שיעסקו בהם בתורה: לתועלת הציבור, אנו מפרסמים כאן מספר קווי תוכן: קו לסלסל בתורתנו: מבית 'לטייל בתורת' העוסק בתורה הזמנית. כזכור, במסגרות 'לטייל בתורתנו' - הולכים כעת עם תורה ע"י 0733211617. קו שיחת שיעורי הרה"ג ר' אשר זעליג מרגליות בקול הלשון: קו ייעודי המרכז את שיעורי הרב. ניתן לשמוע שידור חי, או להרשם לקבלת ציננטוקים. השיעורים היומיים: סיפורי מעשיות מדי בוקר בשעה 9:20, ועמוד היומי ליק"מ בין השמשות. שיעורים כלליים נוספים באידיש ובעברית. 0733211617. קו שיחת חברים (אידיש): 025406440. קו לשמוע' 035752201

י"ל ע"י מכוני עלה לתרופה  
בבל עניין או להצטרפות למנינים בדוא"ר  
A028080148@GMAIL.COM  
מקס או הודעה קולית: 02-8080148  
במקרים מיוחדים:  
054-8591148 | 053-3175211  
המערטנט נטגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

כל זה ענין פסח: כי משה רבנו הוא המנהיג היתקון, שהיה פתח לנו אור הדעת לידע ולהודיע בי ה' הוא האלקים. וכל זה היה בשעת יציאת מצרים מפסח, שאז התחיל לפתח לנו אור הדעת להודיענו ידיעת אמרתו יתברך ע"י כל האמות והמופתים הנזכרים שנקשה עמנו אז. והארה זאת נמשכת לדורות בכל שנה ושנה, כי בכל דור ודור חייב אדם לקרוא את עצמו כאילו הוא יצא למצרים. כי בכל דור ובכל שנה ושנה צריכין להקשיף מחדש ידיעה הקדושה האמתית הזאת לידע בכל עת בידעה חדשה כי ה' הוא האלקים, כשארז"ל לענין קריאת שמע "בכל יום יהיו בעיניך בחדשים", מכך שכן בשלש רגלים שבהם התחדשות הדעת והמחיון, בפרט פסח, שהוא ראש לרגלים, תחלת ההתחלות:

(ליקוטי הלכות, תחילת פסח ט)

**יהלום**

**זוה בחינת מצה שהיא**  
**אכילה קדושה מאד, בחינת**  
**מן, בחינת הארת הרצון:**

(שם את ב)

[א] אור זה של יציאת מצרים מתעורר בכל שנה ושנה מחדש על כל אחד מישראל בחודש ניסן - הוא החודש שהישועות מקיפות בו, כי מתגלה בו אור האמונה וגילוי החן וחשיבות של ישראל, ואין השי"ת עושה תמיד ישועות, ובכך מתחדש הרצון והשתוקקות להשי"ת.

ומרכז החודש אשר בו מתגלה אור הרצון בשלימות הוא 'חג הפסח' - אותיות 'פה סח', כי בפסח יוצא הדיבור מהגלות, כי מאחר שנתגלה הדעת בשלימות, דעת שמאיר ללב אור הרצון, אזי אפשר להתדבק להשי"ת על ידי תפילה.

[ב] מובא באריז"ל, שפרעה הוא מלשון 'עורף', ומצרים הוא מלשון 'מיצר הגרון', כי עיקר אחיזת פרעה מלך מצרים הוא ב'עורף' האדם - 'מיצר הגרון', כי הוא מונע את הידיעה מה שאדם יודע מהשי"ת, שלא יגיע ללב, ושלא יוכל להתעורר בהתעוררות הרצון שבלב להשי"ת.

[ג] כשהדעת בגלות אזי גם הדיבור בגלות, כי כשפרעה נאחז בעורף אי אפשר לדבר, והוא בבחי' 'ניחר גרוני'. עד

שנעשה 'חג הפסח' שנפתח הדיבור מלשון 'פה - סח' שהפה מתחיל להשיח בשבח הבורא ולעסוק בתפילות להשי"ת. וזהו עיקר העצה למעשה בשביל לעורר האמונה בלב, להרבות בדיבורי תפילה ותהלים ושבח הבורא ושאר בקשות שייבקש מה' מה שיחסר לו, ועל ידי זה יתעורר הלב להשי"ת ואזי יצא הדיבורים מפיו בחמימות יותר. והוא סוד הפסח לשון דילוג, כי לדלג מהמצב של הכבידות וחוסר הרצון למצב של אמונה וחשק וגעגועים להשי"ת הוא על ידי 'פה סח' - דיבור, להרבות בדיבורים להשי"ת. [ד] וזהו עיקר עבודת הפסח לספר ביציאת מצרים, לזמר ולשיר ולשבח להשי"ת שירות ותשבחות, להשיג קצת בדעתו וליבו הענין שהשי"ת בחר בנו ורצה בנו, וממילא לפתוח הפה. ועל כן 'פסח' הוא עיקר תחילת התקרבות ישראל לאביהם שבשמים' (ליקוטי מוהר"ן), כי עיקר היהדות הוא לחזק את עצמו באמונה ולצאת מכל הקושיות וכבידות לב פרעה, ופסח הוא עיקר תחילת הזמן לזה להתחדש באמונה.

הלכה פסוקה מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א / מ"צ דביהכ"ס נחלת חן

חובת אכילת מצה

כזית ואוכל את כולם - ברכתה המוציאה וברכת המזון. ב. אם אין בכל חתיכה כזית, וכמו שהוא בדרך כלל שמפורדים אותה לחתיכות קטנות פחותות מכזית, אף שנדבקו בעת הטיגון ונהיה חתיכה גדולה - אם טיגנוה ב'שמן עמוק' ברכתה מזוונות ועל המחיה (שו"ע הרב בסדר ברכה"ב י"ב. ועוד). ג. כנ"ל, וטיגנוה בשמן שאינו עמוק אבל אינו מועט - לכתחלה 'נכון' לאכלה רק תוך הסעודה. ומי שאינו רוצה להיות מן ה'נכונים', או שקשה עליו לאכלה תוך הסעודה, וכן לקטנים - צריך לברך מזוונות ועל המחיה. ואין להתחסד ולברך עליה המוציאה וברכת המזון, והעושה כן קרוב הדבר שברכתו לבטלה! (כי המשנ"ב (קסח נג-נז) לא פסק לברך המוציאה אלא רק 'שנכון לאכול תוך הסעודה'. ובערוך השלחן (לז) הוכיח שאין שום דינה הסוברת לברך המוציאה, וכתב שנוהגים בכל מדינות לברך מזוונות על מצה כזו. ועוד, כי המצה מתבשלת ע"י הביצים שנרתחים מהשמן, וא"כ הרי היא מצה מבושלת ולא מטונגת שלל הדיעות ברכתה מזוונות). ד. אם טיגנוה בשמן מועט מאוד רק בכדי שלא תשרף, מכל מקום יש לאכלה רק תוך הסעודה (אם כי אז נחשב כאפיה וברכתה המוציאה, אך כיון שהשמן מרתיח את הביצים והמצה, יתכן שנחשב כשבישול אף בשמן מועט כזה, וא"כ

בליל הסדר חייבים מן התורה לאכול רק 'כזית' אחד של מצה, אך למעשה יש לאכול 'שני כזיתים', כי אחד הוא מה'לחם משנה' והשני לחובת אכילת מצה. אמנם כל זה אמור למי שיש לפניו שלוש מצות ומברך המוציאה על 'לחם משנה', אבל שאר המסובים שאין לפניו שלוש מצות ויוצאים ידי חובת לחם משנה מן הבעל הבית - אינם מחויבים כלל באכילת 'שני כזיתים', ודי להם לאכול רק כזית אחד! (ראה: הלכות חג בחג עמוד שיג בשם החזו"א. הלכות שלמה ט מ. ועוד. אך יש שנוהגים שבכל זאת אוכלים שני כזיתי מצה). וכזית זה, עדיף שיהיה ממצה הפרוסה שחצו אותה ב'חיץ', אך אין קפידה בזה, ואפשר לתת לפניו כזית מצה מהיכן שהיא [בדרך כלל אין במצת הבעל הבית כל כך כזיתים כדי לחלק לכל אחד כזית מהפרוסה, ולכן יש לחלק להם זאת לפני שנוטלים ידים ב'רחצה']. בנוסף לזה, יש לתת להם גם קצת ממצה השלימה העליונה שעשו עליה לחם משנה, וככל שבת ויו"ט שמצוה להטעים ממנה לכל המסובים.

כיצד מברכים על 'מצה בריי' - [שברי מצה מטונגים]?

א. אם יש בכל חתיכת מצה כזית, או אפילו כשיש רק באחת מהם

דעתו יעזוב תחתיו